

Virkningerne af højere oliepriser

Såvel omfanget som virkningerne af de internationale råolieprisstigninger, der vil blive en følge af Iraks besættelse af Kuwait, er behæftet med en meget stor usikkerhed. Det er således meget usikkert, om olieprisen bliver på det nuværende niveau, om den stiger yderligere, eller om den falder igen.

Det er især usikkert at bedømme de afledte konsekvenser for den internationale økonomiske vækst, rente og valutakurser m.v. hvis oliepriserne bliver oppe. Disse ændringer vil bl.a. afhænge af de finans- og pengepolitiske reaktioner i de toneangivende OECD-lande.

OECD-landene under et er nettoimportører af energi og vil derfor opleve et bytteforholdstab, som begrænser realindkomsterne. Især kan en lavere økonomisk vækst dæmpe eksporten og dermed den danske økonomiske vækst. En evt. forøgelse af den internationale rente vil yderligere belaste betalingsbalancen og dermed mulighederne for økonomisk vækst og fremgang i Danmark.

Det bør dog bemærkes, at OECD-landene er mindre sårbare end tidligere overfor olieprisstigninger. Det skyldes, at OECD's nettoimport af olie idag kun udgør 1 pct. af OECD's BNP mod ca. 1,5 pct. i 1980.

Der er endvidere grund til at pege på, at de olieprisstigninger, som fandt sted i starten af august, er mindre end de olieprisforhøjelser, som fandt sted i midten og slutningen af 1970'erne. Samtidigt må det vurderes at være usandsynligt, at råolieprisen stiger lige så kraftigt som i slutningen af 1970'erne, hvor stigningen androg næsten 20 USD pr. tønde.

Det er selvsagt usikkert på hvilket niveau råolieprisen vil være i de kommende år, men som et eksempel kan nævnes, at en fastholdt stigning i råolieprisen fra 19 til 25 USD pr. tønde, eller ca. 30 pct., udgør en umiddelbar nettobelastning af OECD-landenes økonomier på kun 0,2-0,3 pct. af BNP. Til sammenligning kan den tilsvarende nettobelastning af olieprisstigningerne i 1979/80 opgøres til over 2 pct. af OECD-landenes samlede BNP.

Det er urealistisk at forudsætte, at en stor olieprisstigning ikke har afledede virkninger på Danmarks samhandelspartnere, men det kan give et indtryk af størrelsesordenen af betydningen for den danske økonomi at beregne virkningerne under en sådan mekanisk forudsætning.

Den danske nettoimport af energi udgør 7-8 mia.kr. En stigning i råolieprisen fra de forudsatte 19 USD i finanslovsforslaget til det nævnte eksempel på 25 USD pr. tønde vil dermed udgøre en umiddelbar belastning af betalingsbalancen på lidt over 2 mia.kr. under forudsætning af, at stigningen i råolieprisen smitter af på de øvrige energiprodukter.

Virkningerne på de danske forbrugerpriser af en sådan fastholdt olieprisstigning kan skønnes til op mod 1,5 pct., hvilket vil reducere det private forbrug og den